

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Joanna Lemańska

SSN Oktawian Nawrot

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego X.

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr 345/2024 z dnia 28 października 2024 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego X. z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 1 kwietnia 2025 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: „PKW”) uchwałą nr 345/2024 z dnia 8 października 2024 r. postanowiła odrzucić sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego X. (dalej: „Komitet Wyborczy”) o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. z powodu naruszenia art. 129 § 1 oraz art. 132 § 1 i 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408 z późn. zm.; dalej: „k.wyb.”).

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie PKW nadmieniła, że Komitet Wyborczy przedłożył sprawozdanie finansowe z zachowaniem określonego w art. 142 § 1 k.wyb. terminu, w zgodzie ze wzorem określonym w przepisach odrębnych oraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta wybranego przez PKW. Dalej, że żaden z podmiotów uprawnionych, o których mowa w art. 144 § 7 k.wyb. nie zgłosił PKW zastrzeżeń co do przedłożonego sprawozdania finansowego.

W dalszej części uchwały PKW podniosła, że ze sprawozdania finansowego wynika, iż w okresie sprawozdawczym przychody Komitetu Wyborczego, w wysokości 10 900 zł, pochodziły z Funduszu Wyborczego Partii tworzącej tenże komitet. Analiza dokumentów finansowych, w tym przede wszystkim rachunku bankowego, wykazała jednak, że Komitet Wyborczy uzyskał przychody w kwocie co najmniej 11 900,00 zł, które to, zgodnie z art. 134 § 4 k.wyb., zostały wpłacone na jego rachunek bankowy. Następnie PKW wskazała, że Komitet Wyborczy nie wycenił i nie ujął wśród swoich przychodów wartości niedozwolonej korzyści majątkowej, jaką przyjął od X., polegającej na administrowaniu i prowadzeniu strony internetowej Komitetu Wyborców, jako podstrony tej Partii, której przyjęcie potwierdził w wyjaśnieniach udzielonych PKW pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego. W ocenie PKW działania te generowały koszty po stronie Komitetu Wyborczego, tak samo jak utworzenie i prowadzenie podstrony Komitetu Wyborczego.

Wskazując powyższe PKW określiła, że część z pozyskanych przez Komitet Wyborczy środków – w kwocie 10 900 zł pochodziła zgodnie z art. 132 § 1 k.wyb. z Funduszu Wyborczego X. i jako taka została właściwie wykazana w sprawozdaniu finansowym. Z kolei pozostałe środki finansowe – w kwocie 1000 zł pochodziły od osób fizycznych, a zatem zostały pozyskane przez Komitet Wyborczy niezgodnie z art. 132 § 1 k.wyb. PKW nadmieniła przy tym, że Komitet Wyborczy wskazał, że w dniu 12 października 2023 r. zwrócił ww. kwotę – dwie wpłaty po 500,00 zł osobom fizycznym, które uprzednio (30 i 31 sierpnia 2024 r.) dokonały wpłat na jego

rachunek. Wspomniany zwrot został dokonany jednak z naruszeniem 30 dniowego terminu, o którym mowa w art. 149 § 3 k.wyb. Co więcej, jak podkreśliła PKW, od dnia 12 września 2023 r. saldo rachunku Komitetu Wyborczego spadło do kwoty 390,00 zł, co zdaniem PKW oznaczało, że środki te zostały pozyskane przez Komitet Wyborczy w nielegalny sposób, gdyż niezgodnie z art. 129 § 1 k.wyb.

Z powyższych względów PKW oceniła, że Komitet Wyborczy przyjął środki finansowe z naruszeniem art. 132 § 1 k.wyb. To zaś implikowało odrzucenie przez PKW sprawozdania finansowego, zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. c k.wyb. Wskazując powyższe PKW podniosła również, że zgodnie z art. 149 § 1 k.wyb. korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów k.wyb. podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli zaś korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.

Oceniając fakt przyjęcia przez Komitet Wyborczy od X. korzyści majątkowej polegającej na utworzeniu, prowadzeniu oraz ponoszeniu kosztów utrzymania podstrony internetowej na jej serwerze – jako niedozwolonej korzyści majątkowej, PKW stanęła na stanowisku, zgodnie z którym Komitet Wyborczy zobowiązany był ująć ww. korzyść w sprawozdaniu finansowym jako koszt działania Komitetu Wyborczego.

W dalszej części uchwały PKW wskazała na braki w wypełnieniu pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz braki w dokumentacji dołączonej do sprawozdania finansowego, jak i na same błędy w przedłożonym sprawozdaniu m.in. wskazując, iż wynika z niego, że Komitet Wyborczy wykazał nadwyżkę w kwocie 719,54 zł, tj. w tej samej kwocie, w jakiej wynosiło jego zobowiązanie niespłacone na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, inne niż z tytułu kredytu. W oparciu o dokumentację uzupełniającą, dołączoną na wezwanie PKW, wydatki lub koszty Komitetu Wyborczego wyniosły łącznie co najmniej 7161,20 zł, wśród których nie ujęto korzyści polegającej na utworzeniu, administrowaniu i prowadzeniu strony internetowej Komitetu.

PKW ustaliła, że wbrew stanowisku Komitetu Wyborczego brak jest dowodów potwierdzających, że posiada on nieuregulowane zobowiązania w kwocie 719,54 zł, jakie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym.

W ocenie PKW świadczyło to o ujęciu w sprawozdaniu hipotetycznych kosztów swojej działalności, które to mogą ujawnić się w przyszłości, co stanowi działalność niezgodną z prawem. Jak następnie wyjaśniła PKW, jeżeli komitet zobowiązany zostanie do opłacenia – po złożeniu sprawozdania finansowego – udokumentowanych kosztów związanych z jego działalnością, o których wcześniej nie miał wiedzy, będzie mu wówczas przysługiwało prawo do ich opłacenia ze środków, które pozostały na rachunku bankowym bądź ze środków pełnomocnika finansowego, w trybie art. 130 § 1 k.wyb. Koszty te będą mogły również zostać opłacone przez partię, ze środków jej funduszu wyborczego, zgodnie z art. 130 § 3 k.wyb.

W przedłożonym sprawozdaniu finansowym, w rubryce poz. 68, tj. odnoszącej się do wydatków przyjętych i niezwróconych, z pozostałych tytułów niewymienionych w poz. 63-66, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami wymienionymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 k.wyb., Komitet Wyborczy wykazał „0”, jednak z dołączonych do sprawozdania faktur wynikało, że zakupił on 1000 sztuk druku cyfrowego oraz że zakupił usługę od P.. Zdaniem PKW świadczyło to o rozkolportowaniu ww. druków przez powyższy podmiot. Wskazując powyższe PKW zwróciła uwagę, że w przekazanych materiałach znalazła się faktura wystawiona przez Poczta na kolportaż 8000 druków bezadresowych. Komitet Wyborczy nie przedstawił jednak dowodów potwierdzających ich zakup lub zamówienie. W ocenie PKW świadczy to o przyjęciu przez Komitet Wyborczy korzyści majątkowej nie mieszczącej się w katalogu wyłączeń z art. 132 § 5 k.wyb. W konsekwencji powyższego PKW uznała, że wartość tychże druków powinna zostać zaliczona do przychodów Komitetu oraz do jego kosztów.

Mając na względzie m.in. to, że łączne środki przyjęte lub wydatkowane przez Komitet Wyborczy niezgodnie z przepisami k.wyb., w tym korzyści majątkowe przyjęte z naruszeniem art. 132 § 5 k.wyb., przekraczają 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu Wyborczego, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. e, w związku z art. 144 § 1 pkt 2 k.wyb., PKW uznała, że naruszenia te stanowią dodatkową podstawę do odrzucenia sprawozdania finansowego.

Kończąc, PKW wskazała również na naruszenie art. 102 § 1 k.wyb. polegające na tym, że Pełnomocnik Finansowy Komitetu Wyborczego nie podał

PKW informacji o adresie strony internetowej, na której Komitet Wyborczy umieszczać będzie informacje określone przez k.wyb. Ponadto Komitet Wyborczy nie prowadził swojej rachunkowości zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej, które skutkowało m.in. tym, że Komitet Wyborczy naruszył także ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 k.wyb. Wskazując na powyższe uchybienia, PKW podkreśliła, że mimo iż są one istotne z perspektywy jawności finansowania kampanii wyborczych, to nie wpływały na rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie.

Pismem z 21 listopada 2024 r. Pełnomocnik Finansowy X. – Ł. M. (dalej: „Skarżący”), wniósł skargę na uchwałę nr 345/2024 Państwowej Komisji Wyborczej z 28 października 2024 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego X. z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. (dalej: „uchwała”) odrzucającej sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego. W piśmie tym Skarżący zarzucił zaskarżonej uchwale naruszenie następujących przepisów prawa materialnego:

1. art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, w zw. z art. 129 k.wyb. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że Komitet Wyborczy pozyskał lub wydatkował środki z naruszeniem przepisów art. 129 k.wyb. lub przekroczył limit, o którym mowa w art. 135 k.wyb.;
2. art. 144 § 1 pkt 3 lit. c k.wyb. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprawidłowym stwierdzeniu przez PKW, że doszło do przyjęcia przez Komitet Wyborczy środków finansowych pochodzących z innego źródła niż Fundusz Wyborczy;
3. art. 132 § 5 k.wyb. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że doszło do przyjęcia przez Komitet Wyborczy korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym z naruszeniem art. 135 § 5 k.wyb.;
4. art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, c i e k.wyb. przez jego niewłaściwe zastosowanie i odrzucenie sprawozdania finansowego, w sytuacji gdy biegły rewident badający ww. dokument ocenił, że nie stwierdzono naruszenia k.wyb.;

5. art. 144 § 1 pkt 2 k.wyb. przez jego niezastosowanie i nieprzyjęcie sprawozdania ze wskazaniem na uchybienia, podczas gdy uchybienia Komitetu Wyborczego nie były znaczące;
6. art. 144 § 3 k.wyb przez jego niezastosowanie, tj. przez niewezwanie przez PKW Komitetu Wyborczego, w razie zaistnienia wątpliwości co do prawidłowości sprawozdania finansowego, do usunięcia wad sprawozdania.

Ponadto Skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci: (a) sprawozdania sporządzonego przez E. sp. z o.o., celem wykazania faktu prawidłowości i zgodności z przepisami k.wyb. sprawozdania finansowego oraz (b) korespondencji mailowej z dnia 12 października 2023 r. Komitetu Wyborczego z M. L. oraz korespondencji z PKW z dnia 29 kwietnia i 27 maja 2024 r., celem wykazania faktu organizacji sposobu komunikacji PKW z Komitetem Wyborczym oraz używania przez PKW nieprawidłowej nazwy Komitetu Wyborczego.

Uzasadniając ww. skargę Skarżący zarzucił PKW poważne wątpliwości co do proporcjonalności i obiektywizmu podjętego rozstrzygnięcia nadmieniając, że podniesione przez PKW zarzuty są w znacznym stopniu nieprecyzyjne, oparte na błędnych domniemaniach i pozbawione szczegółowego uzasadnienia. Podnosząc powyższe Skarżący wskazał na – zgłaszane w ramach wniosku dowodowego – sprawozdanie sporządzone przez E. sp. z o.o., które to nie stwierdziło naruszeń k.wyb.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedziona w niniejszej sprawie skarga jest niezasadna.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) ustanawia zasadę jawności finansów partii politycznych (art. 11 ust. 2). Konsekwencją tego jest wprowadzenie zasad kontroli finansowania kampanii wyborczych, która odbywa się za pośrednictwem PKW na zasadach określonych w k.wyb. poprzez przedłożone za pośrednictwem pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (art. 142 k.wyb. i nast.).

Po przeprowadzeniu kontroli sprawozdania finansowego komitetu wyborczego, PKW podejmuje uchwałę, na podstawie której może: (a) przyjąć sprawozdanie bez zastrzeżeń – art. 144 § 1 pkt 1 k.wyb., (b) przyjąć sprawozdanie ze wskazaniem na uchybienia – art. 144 § 1 pkt 2 k.wyb., albo (c) sprawozdanie odrzucić – art. 144 § 1 pkt 3 oraz art. 144 § 2 k.wyb. Co jednak szczególnie istotne, wystąpienie ściśle określonych okoliczności, o których mowa w ww. przepisach, skutkuje bezwzględną koniecznością odrzucenia przez PKW sprawozdania komitetu wyborczego, która nie ma w tym zakresie żadnego pola uznaniowości. Zabezpiecza to komitety wyborcze przed arbitralnością decyzji w tym zakresie, a PKW przed zarzutami stronnictwa. Równie istotne jest podkreślenie, że PKW samodzielnie dokonuje oceny sprawozdania finansowego w tym zakresie, nie będąc związana opinią biegłego rewidenta.

W ocenie Sądu Najwyższego bezpodstawny jest zarzut naruszenia art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, w zw. z art. 129 k.wyb. Wbrew twierdzeniom Skarżącego PKW w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, w wyczerpujący sposób wskazała, gdzie stwierdzono naruszenie art. 129 k.wyb. Na stronie 6 uchwały PKW wyjaśniono, że wspomniane naruszenie było spowodowane zwrotem dwóch wpłat po 500,00 zł dokonanych przez osoby fizyczne w dniach 30 oraz 31 sierpnia 2023 r., które zostały wykonane nie tylko z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 149 § 3 k.wyb., (tj. 12 października 2023 r.), ale przede wszystkim w sytuacji, gdy od dnia 12 września 2023 r. saldo rachunku Komitetu Wyborczego spadło do kwoty 390,00 zł. W takiej sytuacji przelewy na rzecz darczyńców nie mogły już stanowić zwrotów, o których mowa w art. 149 § 3 k.wyb. Tym samym stanowiły one nielegalne wydatki Komitetu Wyborczego na cele niezwiązane z wyborami, a zatem naruszające art. 129 k.wyb.

Z powyższych względów, analogiczne wnioski należy odnieść do drugiego zarzutu formułowanego przez Skarżącego – naruszenia art. 144 § 1 pkt 3 lit. c k.wyb. Zgodnie z tym przepisem stwierdzenie przez PKW przyjęcia przez komitet wyborczy środków finansowych pochodzących z innego źródła niż fundusz wyborczy skutkuje bezwzględnym odrzuceniem sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Wbrew twierdzeniom Skarżącego PKW nie posiada uprawnień dyskrecyjnych umożliwiających każdorazową ocenę okoliczności

towarzyszących naruszeniu ww. przepisu, przede wszystkim działania w ramach dobrej lub złej woli podczas jego naruszenia. W tym zakresie bez znaczenia jest przytaczana w uzasadnieniu niniejszego zarzutu korespondencja Rzecznika Praw Obywatelskich z PKW, gdyż ta nie odnosiła się do okoliczności stwierdzonych i wykazanych w zaskarżonej uchwale PKW. W tym kontekście należy ponownie wyjaśnić, że naruszenie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c k.wyb. PKW upatrywała w braku możliwości dokonania przez Komitet Wyborców, w dniu 12 października 2023 r. zwrotu wcześniej przytoczonych dwóch darowizn pochodzących od osób fizycznych. Należy podkreślić, że już samo to uchybienie stanowiło wystarczającą przesłankę do odrzucenia sprawozdania finansowego.

Za częściowo zasadny uznany został zarzut naruszenia art. 132 § 5 k.wyb. Zdaniem Sądu Najwyższego samo stworzenie podstrony internetowej w ramach istniejącej strony internetowej Komitetu Wyborczego co do zasady wpisuje się w wyjątek, o którym mowa w art. 132 § 5 pkt 4 k.wyb. Niemniej jednak – na co słusznie zwróciła uwagę PKW – utrzymanie, administrowanie oraz inne czynności pozwalające na utrzymanie domeny, a w konsekwencji na jej dalsze funkcjonowanie na serwerze, stanowią już korzyść majątkową o charakterze niepieniężnym, które tym wyjątkiem nie są objęte. W tym kontekście zarzut Skarżącego, choć pozostaje częściowo zasadny, nie wpływa na poprawność ogólnej oceny PKW – co do naruszenia art. 132 § 5 k.wyb. Należy wskazać, że inaczej niż twierdzi Skarżący, ww. przepis wprowadza generalny zakaz przyjmowania przez komitety wyborcze korzyści majątkowych o niepieniężnym charakterze. Jednocześnie wprowadzono katalog wyjątków od tejże (ogólnej) zasady. Katalog ten jest jednak katalogiem zamkniętym. Oznacza to, że wyłącznie enumeratywnie wymienione w jego ramach czynności nie będą naruszały ogólnego zakazu. Tym samym wszelka aktywność wykraczająca poza wspomniany wyżej katalog stanowić będzie działalność naruszającą wprowadzony tym przepisem generalny zakaz. Nie jest zatem tak jak twierdzi Skarżący, iż o na PKW spoczywa ciężar udowodnienia, iż dana aktywność stanowiła dozwolony wyjątek od generalnego zakazu przyjmowania przez komitety wyborcze korzyści majątkowych o niepieniężnym charakterze.

Powyższe ma szczególne znaczenie w kontekście zarzutu przyjęcia przez PKW domniemania sfinansowania druków bezadresowych przez niezidentyfikowany podmiot. Sąd Najwyższy w pełni aprobuje stanowisko PKW w tym zakresie. To na Komitecie Wyborczym spoczywa obowiązek udokumentowania poniesionych kosztów. Skoro zatem w sprawozdaniu finansowym, w pozycji obejmującej świadczenia z pozostałych tytułów, w tym nieodpłatne oraz świadczenia z art. 132 § 5 i art. 133 k.wyb. Komitet Wyborczy wykazał „0”, zaś z dołączonych do sprawozdania faktur wynika co innego, to logiczną konsekwencją jest powstanie zastrzeżeń co do przedłożonego sprawozdania. Mając na uwadze, że w przedmiotowym wypadku zastrzeżenia te dotyczyły niedołączenia do sprawozdania faktury bądź innego dokumentu dowodzącego zakup 8000 druków bezadresowych, które to jednak – co zostało potwierdzone przedłożoną do sprawozdania fakturą – zostały rozkolportowane przez Poczta [...], w pełni uzasadnia przyjęcie, iż druki stanowiły nieuprawnioną korzyść majątkową, którą Komitet Wyborczy pozyskał od niezidentyfikowanego podmiotu. W tym zakresie Sąd Najwyższy w pełni aprobuje stanowisko PKW, jako zgodne z brzmieniem art. 132 § 5 k.wyb.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, c i e k.wyb. należy ponownie zwrócić uwagę, że PKW samodzielnie dokonuje ustaleń co do rozstrzygnięcia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia sprawozdań finansowych. Przedłożona przez Komitet Wyborczy opinia przygotowana przez biegłego rewidenta stanowi jedynie materiał w sprawie. Materiał ten nie posiada jednak szczególnego znaczenia dowodowego, którego obalenie wymaga np. przeprowadzenia kontrdowodu ze strony PKW. Nie może budzić wątpliwości, że wyposażenie PKW w wyłączną kompetencję do przyjęcia bądź odrzucenia sprawozdań finansowych komitetów wyborczych jest konsekwencją jej pozycji ustrojowej – najwyższego organu wyborczego (art. 157 § 1 k.wyb.). W ramach jej realizacji PKW ma niezaprzeczalne prawo do swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W przeciwnym wypadku jej rola ograniczałaby się jedynie do aprobaty bądź nie opinii biegłych rewidentów przedkładanych wraz ze sprawozdaniami finansowymi. Z tych też względów PKW może zająć stanowisko odmienne od tego, jakie zostało zaprezentowane w opinii biegłego rewidenta. Jest

to szczególnie ważne w sytuacji niekompletności lub błędów w opinii. Podkreślić należy również, że wspomniana wyżej swobodna ocena dowodów przez PKW w żadnym wypadku nie oznacza dowolności w podejmowaniu rozstrzygnięcia, które to każdorazowo musi cechować wyczerpujące uzasadnienie szczegółowo wyjaśniające motywy, jakimi kierowała się PKW w momencie podjęcia rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2024 r., I NSW 55/24). Z powyższych względów oparcie zarzutu naruszenia art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, c i e k.wyb. wyłącznie na odmowie oparcia się w tym zakresie na opinii biegłego rewidenta jest niewystarczające dla uznania, iż w tym zakresie w istocie doszło do naruszenia przez PKW tychże przepisów.

Za bezpodstawny należy uznać zarzut naruszenia art. 144 § 1 pkt 2 k.wyb. Wbrew stanowisku Skarżącego z powyższego przepisu nie można wywieść jakoby uchybienia o znikomym znaczeniu nie dawały podstawy do odrzucenia sprawozdania. Przepis ten jasno stanowi, że PKW przyjmuje sprawozdanie finansowe, wskazując na jego uchybienia, w sytuacji, gdy pozyskane, przyjęte lub wydatkowane z naruszeniem przepisów k.wyb. środki finansowe nie przekraczają 1% ogólnej kwoty przychodów komitetu wyborczego. Kluczowe są w tym wypadku nie kwoty, których dotyczą dostrzeżone uchybienia, lecz to czy ich suma nie przekracza ww. 1% ogólnej kwoty przychodów komitetu wyborczego. Jak wykazała PKW w zaskarżonej uchwale, łączna kwota nieprawidłowości przekracza 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu Wyborczego, to zaś – mimo relatywnie niewielkich sum – implikowało podjęcie przez PKW uchwały odrzucającej sprawozdanie. Z tych również względów brak jest podstaw do twierdzenia, aby w tym zakresie doszło do naruszenia przez PKW art. 144 § 1 pkt 2 k.wyb., co też czyni niniejszy zarzut bezpodstawnym.

Odnosząc się do ostatniego z zarzutów – naruszenia art. 144 § 3 k.wyb., należy zwrócić uwagę, że decyzja o jego zastosowaniu należy do wyłącznej kompetencji PKW. Innymi słowy, to PKW decyduje o tym, czy wezwać komitet wyborczy do usunięcia wad w sprawozdaniu lub udzieleniu stosownych wyjaśnień w określonym terminie. Tym samym opierając skargę na naruszeniu art. 144 § 3 k.wyb. Skarżący powinien uprawdopodobnić, że odmowa zastosowania ww. przepisu miała realny wpływ na zaskarżone rozstrzygnięcie. Ponadto, że

ewentualne wady w sprawozdaniu lub wyjaśnienia w danej sprawie faktycznie wpływałyby na ostateczne rozstrzygnięcie PKW w tym zakresie, a także, że ich złożenie było dopuszczalne względem uprzednio złożonych dokumentów – materiałów w sprawie. Brak powołania się na ww. okoliczności w uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 144 § 3 k.wyb. faktycznie uniemożliwia Sądowi Najwyższemu jego zweryfikowanie.

Przedkładając powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw uprawdopodobniających, iż ewentualne wezwanie Komitetu Wyborczego do usunięcia wad w sprawozdaniu bądź udzieleniu w określonym terminie wyjaśnień mogłoby wpływać na kierunek uchwały PKW. W tym zakresie podnieść należy, że zastrzeżenia PKW wynikały z informacji zawartych w sprawozdaniu, które nie pokrywały się z materiałem dowodowym w sprawie. Nie chodziło zatem wyłącznie o braki w materiale dowodowym, które możliwe byłyby do konwalidacji np. poprzez ich dostanie, ale przede wszystkim o niewskazanie w poszczególnych rubrykach sprawozdania przychodów i kosztów Komitetu Wyborczego, co potwierdzały dokumenty dołączone do sprawozdania. Innymi słowy zastrzeżenia budziły informacje, czy też ich braki, jakie zostały zaprezentowane w sprawozdaniu. Niekompletność dokumentów doń dołączonych, w tym wypadku, jedynie potwierdzała te zastrzeżenia. Okoliczność ta jest determinująca dla odrzucenia zarzutu naruszenia art. 144 § 3 k.wyb. Należy podkreślić, że przepis ten nie może być interpretowany jako możliwość zmian w – uprzednio złożonym – sprawozdaniu finansowym bądź przeprowadzenie na nowo materiału dowodowego w znacznej części. Czyniłoby to bezpodstawnym obowiązkiem przedłożenia wraz ze sprawozdaniem finansowym opinii sporządzonej przez biegłego rewidenta (art. 142 § 2 k.wyb.), która to w tym wypadku utraciłaby jakąkolwiek wartość dowodową, gdyż odnosiłaby się do *de facto* innego sprawozdania oraz innych dokumentów doń dołączonych. Z powyższych względów zarzut naruszenia art. 144 § 3 k.wyb. należało uznać za bezpodstawny.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

Krzysztof Wiak

Marek Dobrowolski

Paweł Księżak

Joanna Lemańska

Oktawian Nawrot

Grzegorz Pastuszko

Maria Szczepaniec

[SOP]

[r.g.]